

Az alapítvány szelleme

Dervarics Attila: „technokrataként” egy civil szervezetben.

Fotó: Karnok Csaba

Magyarországon egyedülálló jelenségnek számít, hogy egy város olyan alapítvánnyal rendelkezik, amely díjakkal ismeri el polgárainak munkáját. Azokét, akik nemzetközi és országos hírnevet szereztek tudományos, kulturális és társadalmi életének. A Szege­dért Alapítvány kurátorai hamarosan, február 14-én újra arról döntenek, kik kapnak idén alapítványi díjakat, s kik azok, akik pályázati támogatáshoz jutnak. Dervarics Attilát, az alapítvány tizenharmadik soros elnökét, a Démász Rt. vezérigazgatóját a 2001-es esztendőről kérdeztük.

Dervarics Attilát tavaly választották azon Szege­dért Alapítvány a soros elnökévé, amelyet 1989-ben 8 alapító 9 millió 200 ezer forinttal hozott létre. Egy éve 160 támogatót tartottak számon, 12 év alatt összesen 48 díjra és 580 kisebb összegű támogatásra 63 millió forintot osztottak szét. Az új elnök természetesen örökölte azt a demokratikus szellemet, amelyben az alapítvány a nyilvánosság előtt tevékenykedik. Ennek lényege, hogy bárki bárkit jelölhet egy díjra, majd az elismeréseket a kuratóriumok ítélik oda, a fődíjat leszámítva, amelyről az elnökség dönt.

Amikor a Démász Rt. vezérigazgatóját 2001 nyarán soros elnök­ké választották, nem győzte hangsúlyozni: az elnökség tagjai között „körbejáró” tisztséget attól a Kiss Piroskától, a CIB Bank szegedi fiókigazgatójától vette át, aki szívét-lelkét beleadta az alapítvány munkájába. Akkor így vallott lapunkban: „A soros elnökség intézményét különösen jó ötletnek tartottam, mert segítségével minden évben, ha csak egy kicsit is, de megújulhat az alapítvány. Hiába van ugyanis az elnökség kezében

a döntés, az elnökök személyisége annyira más, hogy az megjelenik a működésben, a hangsúlyokban, a támogatók megnyerésében is.” Ma már utólag hozzátehetjük: 12 új támogatót vonzott magához az alapítvány 2001-ben.

Az elnök elmondta, mint a korábbi években, tavaly is sikerült megőrizni az alapítvány stabil pénzügyi helyzetét. A bevételek megközelítették a 16 millió forintot, s az összegből 13 millió az adományokból származott. Dervarics Attila különösen arra büszke, hogy ez idő alatt valósult meg a régi terv: a tartós támogatók megnyerése. A Szege­dért Alapítvány ugyanis nyolc céggel kötött hosszú távra szerződést, ami azt jelenti, hogy a támogatók váltalták, négy éven át „szinten tartják” a felajánlott összeg nagyságát. A Dometnek, a Vivendinek, a Dé­gáznak, a Démásznak, a MÉH-nek, a KÉSZ-nek, a Főszer-Elektroprofilnak, a Medikémia­nak köszönhetően az alapítvány gazdálkodása immáron kiszámíthatóvá, tervezhetővé vált. Az adakozó számára pedig nagyobb adókedvezményt jelent a szerződés.

A Szege­dért Alapítvány különben továbbra sem politizál, közéleti kérdésekben nem foglal állást, ami egyben a közhasznú jogállás feltétele is. Ezért zavaró – mondta az elnök –, hogy gyakran keresik fel őket olyan kérdésekkel, amelyekkel a Szege­dért Egyesület foglalkozik, holott a két szervezet csak a nevében hasonló.

Jelenleg az alapítvány legnagyobb rendezvényére, a minden évben március elején, idén 9-én sorra kerülő díjkiosztó gálaműsorra készül, amelyet ezúttal is a Szege­di Nemzeti Színházban rendeznek meg. Gregor József segítségével nyerték meg a Szege­dért Alapítvány szellemének a Magyar Virtuózok Kamarazenekart, Horgas Eszter és Vukán György együttesét, a HÓRA Táncszínházat, Pavlovits Dávid gitárművészt, a Szege­di Útósöket, s Gál Erika operaénekest.

Vajon a gálaműsor és díjátadás utáni időszakban, amikor Dervarics Attila az újabb soros elnöknek adja át a stafétabotot, más emberként ül-e „vissza” a Démász vezérigazgatói székébe? A vezető úgy érzi, sokat változott az eltelt háromnegyed évben. Korábban nem tudta, hogyan működik egy olyan civil szervezet, amelyet egy cél vezérel: továbbadni másoknak azt, amit kaptak. A Szege­dért Alapítványnak köszönhetően annak szellemiségét, szemléletét most már egész életében magával hordozza.

FEKETE KLÁRA

A társaság többszörösére emelte a díjakat

Orvosok és biztosítások

A tavaly év végén megszületett kórház­ törvénnyel a közalkalmazotti jogviszonyból kilépő, magánvállalkozóként, vagy szabad szellemi foglalkozásuként továbbdolgozó orvosra a kórház átháríthatja az anyagi felelősséget vesztett műhibaper esetén. Ám ez a helyzet még távolabb van, egyelőre a kórházakat terhelik a biztosítási díjak és a felelősség.

Az ország kórházainak döntő többségével egyetlen biztosítótársaság, a Hungária köt szerződést az orvosi műhibákra. A szegedi kórház tavaly 2 millió forint biztosítási díjat fizetett, az idén a biztosító az éves biztosítási díj összegét 6 millió forintra emelte. Nárai György főigazgató azt is elmondta, hogy ennek fejében az idén összesen 20 millió forintos kár kifizetésére vállal garanciát a biztosítótársaság. A kórháznak 35 százalékos önrésze van, ami azt jelenti, hogy elvesztett orvosi műhibaper esetén a kártérítési összeg 35 százalékat a kórház fizeti. A szegedi kórháznak tavaly két peres ügye volt, a bíróság az intézményt egyik esetben sem marasztalta el.

A Szege­di Tudományegyetem orvoskarán Resch József gazdasági igazgató azzal az információval szolgált, hogy az orvosokkal tavaly decemberben szerződést bontott a Hungária. A kar nem talált más társaságot, ezért kényszerült ismét a régi biztosítójával szerződni, a tavalyi biztosítási díj kétszereséért, 30 százalékos ön-

résszel. A orvoskar gazdasági igazgatója arról nem adott tájékoztatást, hány vesztes perük volt az elmúlt esztendőben, s ezek mekkora összegű kártérítésekre kötelezték.

Meg nem erősített információink szerint a biztosító társaság Szegeden kívül Budapesten és Győrben emelte meg jelentősen az egészségügyi intézmények biztosítási díját, vélhetően azért, mert ezekben a nagyvárosokban erős ügyvédi csoportok dolgoznak a műhibaperek védőiként.

Az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesületének javaslatára az Egészségügyi Minisztérium az idén pályázat útján megbízott egy céget az új biztosítási modell kidolgozására – tudtuk meg Ari Lajostól, a EGVE elnökétől. A három hónap múlva elkészülő anyag a hazai kórházak felelősségbiztosításának megnyugtató megoldására tesz javaslatot.

A tavaly megszületett kórház­ törvény értelmében a közeli jövőben a kórházi orvosok közalkalmazotti jogviszonyuk megszűnése után, magánvállalkozóként

vagy szabad szellemi foglalkozásúként maguk vállalnak teljes körű anyagi felelősséget esetleges műhibáikért.

A Magyar Orvosi Kamara főtítkára, Gyenes Géza a MOK álláspontját fejtette ki, amikor elmondta: a kamara azon az állásponton van, hogy a törvény végrehajtási utasításában a vállalkozó és a magánorvosok kártérítési felelősségét a jövedelmekkel arányosan korlátozni, illetve maximálni kell. Nem lehet a realitásoktól elszakadva több tízmillió kártérítésre kötelezni az esetleg műhibát vétő orvost, hiszen attól, hogy ezt az összeget megítélik a betegnek, az orvos az irreális pénzeket nem lesz képes megfizetni. Az orvosi felelősség kérdése egyébként is megoszlik majd, hiszen a szabad szellemi foglalkozású orvos továbbra is az őt megbízó intézménnyel osztozik a felelősségen. Az új kórház­ törvény életbe lépése után azonban a kórházak már átháríthatják a felelősséget az orvosra, ha ő már nem közalkalmazottként dolgozik.

A vállalkozó orvos esetében gyakorlatilag az orvos fizetőképességén múlik, hogy ki tudja-e fizetni vagy sem a kártérítést. A másik kérdés az, hogy a biztosítási díjakat a bérükből képesek lesznek-e megfizetni?

KALOCSAI KATALIN

Egyedül indult haza az óvodás

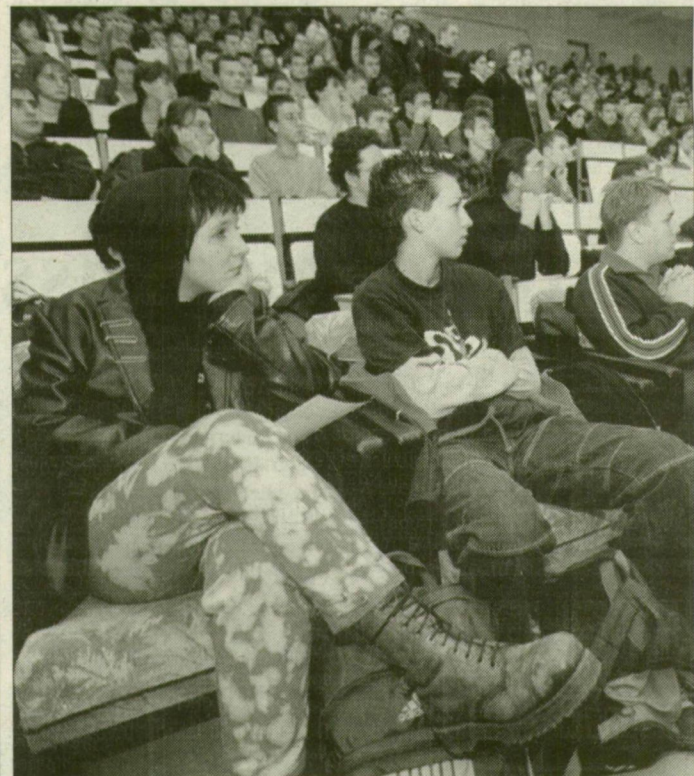
MUNKATÁRSUNKTÓL

Szegeden, az egyetem óvodájából tegnap délután kiszökött egy kisgyerek. A négyéves B. Dominik a Kossuth Lajos sugáru­ti óvodában kiké­redz­kedett vécére, majd felöltözött és egyedül hazaindult. A kislány több, nagy forgalmú kereszteződésen és úton, köztük a Kossuth Lajos sugárúton is áthaladt.

A Nagykörúton egyedül csám­borgó gyermekre két fiatal lány figyelt fel, akik kifagatták, és – mivel Dominik meg tudta mondani, hogy hol lakik – hazakísérték. Szerencsére a kislánynak nem esett baja, jó kalandnak fogta fel a történeteket.

Információink szerint az ügyben fegyelmi vizsgálatot indítottak, aminek befejezése után kiderülhet, hogy a vécére kiké­redz­kedő kislánynak hogyan sikerült észrevétlenül felöltöznie és kijutnia az épületből.

Nyílt napot tartottak a TTK-n

Telt ház volt a nyílt napon.

Fotó: Veréb Simon

Aki tegnap késő délelőtt a szegedi fogadalmi templom felé vette az útját, bizonyára meglepődött, hogy a máskor csendes téren több száz fiatal vonult át és ment be a Szege­di Tudományegyetem üvegfalú oktatási épületébe. A középiskolások a természettudományi kar nyílt napjára érkeztek. A fiatalokkal pillanatok alatt megtelt az első emeleti terem, a szervezők még az ajtót is nyitva hagyták, hogy a kívül rekedtek is elcsúszjanak valamit a tájékoztatóból. Szó volt többek között a karon való továbbtanulási lehetőségekről, a felvételi eljárás sajátosságairól és a karon folyó oktatásról is.

A Szegeden tanuló 18 éves Varga Katalin szintén a tájékoztatóra érkezett. Elmondta, hogy a legtöbb diáktársával ellentétben ő csak egy szakra és egy helyre adja be jelentkezési lapját, mert csak azt tudja elképzelni, hogy biológus legyen. Mivel Szegeden született és jelenleg is itt él, nem akarja máshol folytatni tanulmányait.

Barátnője, Túri Matild szintén idén ballag. Ő Csölyospálosról érkezett és az ő álma is az, hogy biológus lehessen. Szeretne több

helyet is bejelölni, de csak a városokat változtatja a jelentkezési lapon, a biológus szak, mint egyedüli lehetőség, biztosan marad.

Hallgató Attila és Juhász Miklós már nem fért be a terembe. Nem aggódtak, egyik ismerőstük jegyzetel helyettük, ők majd lemásolják a fontos információkat. Mindketten Szabadkáról jöttek a magyar név­en Kosztolányi Dezső Gimnáziumként ismert középiskolából, és mindketten programtervező matematikusok szeretnének lenni. Gyakorlati okokból második helyen minden bizonnyal megjelölik a közkezdelt programozó matematikus szakot is, de csak azért, mert onnan – tudomásuk szerint – az egyetemi évek alatt át lehet menni programtervezőnek.

A felvételi­re még nem kezdtek el készülni, a mai tájékoztatótól függ, hogy mit fognak elsőként tanulni, hogyan gyakorolnak a megmértetésre.

Bevallották, nem sokat tudnak a szakok közötti különbségekről, mert a határon túli vajdasági középiskolákban szinte semmiről sem tájékoztatják őket.

ASZÓDI ÉVA

Még nem büntetnek

MUNKATÁRSUNKTÓL

Harmadik hete, 2002. január elsején lépett életbe az a jogszabály, ami kötelezővé teszi a személygépkocsikban a gyermekülés használatát a 12 évnél fiatalabb és 150 centiméternél alacsonyabb gyermekeknél.

– Egyelőre még senkit sem büntettek meg amiatt kollégáim, mert nem szerelték be autójába a biztonsági gyermekülést – nyilatkozta lapunknak Tuczakov Szilvána százados, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság sajtóreferense. A rendőrök igazoltatáskor egyelőre figyelmeztetik az autót vezetőjét, hogy ügyeljen csemetéje biztonságára.

Egyébként január elseje óta Szegeden és környékén nem volt olyan baleset, amelyben azért sérült volna meg gyermek, mert az autóból nem szerelték be gyermekülést.

Na, végre! Mivére?

Olyan jó rádiós arcod van. Hol vetted? Volt kedvemény? Sitty-sutty, elnyeltem az áfát? Na, mindegy, én itt nem tudok bakizni, ha én leírom, hogy na, végre, még csak azt se mondhatom, hogy kiszaladt a számon, meg persze ilyen ügyetlen nem lehet az ember. Inkább beismertem a tévedést? Fura, nem ezt szoktam meg. Én legfőnnebb elírom magam, és hallgathatom napestig, hogy nem legfőnnebb, persze, ez nem elírás. De bakizni? A brojler csirkét bojlercsirkének mondani? Ez ám a valami. Még az a szerencse, hogy nem a szeptemberi napokban jött elő a bakisorozat, képzelheted, a tornyok, oszt na, végre. Tulajdonképpen szerencsésnek mondhatod magad, hogy csak egy kollegális atrocitás közben pörgött alá a nyelved. Te, van egyáltalán mikrofonengedélyed? Mert amikor én egyszer bementem a rádióba állást keresni (jó helyen!), mindjárt mikrofonpróbára mentem. Nem volt könnyű, inkább lettem volna mikrofonállvány a saját alkatommal. Nem emlékszem már, mi volt előtte, de úgy kábé öt kilométert futottam, aztán, ebben a levegőhelyzetben próbáltam felolvasni, azt hiszem, a Délmagyarból. Fiatal voltam még és miegyéb, és olyan volt a hangom, mint mikor a zongorahangoló üzemre rázuhan egy helikopter. „Feszülten néztem a hűrt.” Jut eszembe, a helikoptert tudom utánozni. Egy-

szer, nagyközönség előtt, mikrofonba, sikerült. Úgy kell csinálni, próbáld ki, lehet, hogy neked is bepörög a rotor, úgy kell, hogy a száddal picit csücsörtesz, finoman szívod be a levegőt, és közben ki-be dugdosod a nyelved, és mintha azt mondanád, hogy tőp-tőp-tőp. Csak jó gyorsan, ahogy a rotor adja ezt a hangot. Állítólagnagyon élethű, főleg jól kierősítve. El is játszottam egyszer, mikor a Csabi fontos ügyben telefonált. Tudod, melyik Csabi! Utánoztam a helikopter és közben odakidá­l­tot­tam, mintha messziről jönne a hang: gyere, Csabi, meneküljünk, itt a helikopter. Jó volt, nagyon tetszett, egészen főlzabadtam, ami abszolút fontos érzelmi vezérfonal. Nem tudom, te hogy vagy ezzel, de nekem a szabadság élménye semmivel sem pótolható, és semmivel sem utánozható – érted, mire gondolok? Te hogy állsz a szabadsággal? Már nem úgy, hogy 30 nap vagy 25, hanem a világ és közted kitároló szabad úrt (pályát) élvezetel töltöd be, kihasználod az „opcio­kat”? Vagy nem? Na, végre! Ezt ritkán mondják a szabadság-harcosok. De hagyjuk is ezt az egészet. Lehet, hogy már nincs is olyan, hogy mikrofonengedély, a franc tudja.

Lazíts, mondja az anya.

PODMANICZKY SZILÁRD